

Uunga siunnersuut: Inuussutissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Aappassaaneerneqarnera

Naalakkersuisut sinnerlugit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap inuussutissat pillugit Inatsisartut inatsisissaatut siunnersuummik Naalakkersuisullu aappassaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutaannik sukumiisumik suliarinnissimanerannik qutsavigaakka.

Takusinnaavara inatsimmi § 1, imm. 4-p ”aalisakkanik aalisakkanillu nioqqutissat” Naalakkersuisunit itisilerneqarnissaa ataatsimiititaliap kaammattuutigigaa. Tamassumunnga tunngatillugu niueqatigiinneq imatut paasineqassaaq suliffeqarfiit marluk akornanni aalisakkannit tunisassianik niueqatigiinneq, tassani aappaa Kalaallit Nunaanniilluni aappaalu nunami EU-mi ilaasortami inissisimalluni. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq alisakkanit tunisassianik avammut tuniniaaneq niueqatigiinnerlu siunnersuummi ilaanngitsoq erseqqissarniarlugu. Tamassuma pissutaavoq nioqqutissanik eqqussuineq, avammut tuniniaaneq niueqatigiinnillu Danmarkimi Inuussutissanut Aqutsisoqarfiup oqartussaaffigimmagu. Kalaallit Nunaanni aalisarnermi suliffeqarfiit ilaat Danmarkimi Inuussutissanut Aqutsisoqarfimmit akuerineqarnikuupput, taamaalillutillu Europami niuerfinit tuniniaanissamut akuerineqarnikuullutik. Taaguut ”niueqatigiinneq” tunisassiat Europami niuerfimmi suliffeqarfiit nunanit assigiinngitsuneersut akornanni avammut anninneqaraangata eqqunneqaraangataluunniit atorneqartarpoq. Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit Europami niuerfimmut akuerineqarnikuugaangata Danmarkimi Inuussutissanut Aqutsisoqarfik Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit akuerisaasut EU-mut niueraangata misissuisarpoq.

Siunnersuummi § 3, imm. 1, nr. 28-mi inuussutissanik attuinermi atortunik nassuiaaneq pillugu Ataatsimiititaliap oqaaseqaataa pillugu ilisimatitsissutigissavara nioqqutissat inuussutissanik tunisassianik attuinissaq siunertaralugu tunisassiassiarineqartut nassuiaammii ilaasut.

Siunnersuummi § 25, imm. 1 ataatsimiititaliap oqaaseqaataa eqqarsaatigalugu, ilumoorpoq suliffeqarfinit ataasiakkaanut piumasaqaatit aalajangersarneqartuni malittarisassat tamanut tunngasut nalunaarutinngorlugu aalajangersarneqartut tunngavigineqartartut. Tamanna pillugu oqaatigineqassaaq inuussutissalerinermi suliffeqarfimmik siunnersuut una malillugu ingerlatsinermi aallaaviusoq tassaasoq, suliffeqarfiit ataasiakkaat siunnersuummi § 24 malillugu nalunaarsorneqartassasut. Siunnersuummi § 24 ilanngunneqarpoq inuussutissanik isumannaallisaanermi immikkut ajutoorfissaqariaannaatillugu imaluunniit inuussutissanik annertuumik sunniisoqarsinnaatillugu inuussutissat isumannaatsuunissaanut piumasaqaatit eqqortinneqarnissaat qulakkeerniarlugu suliffeqarfiit immikkut ittut pillugit Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaasut akuersissummilluunniit pigisaqartartassasoq.

Siunnersuummi § 35 pillugu ataatsimiititaliap oqaaseqaataa pillugu siunnersuummi § 1, nr. 3 innersuussutigissavara. Nassuiaanermut aalajangersagaq taanna malillugu taaguut

”Inuussutissalerinermi suliffeqarfik” tassaavoq pisortat namminersortulluunniit ingerlatsiviat iluanaaruteqarnissaq iluanaaruteqannginnissarlunniit siunertaralugu inuussutissanik tunisassiornermik, pilersitsinermik, nassiussuineramik tuniniaanermillunniit sumilluunniit ingerlatsisut. Nioqutissanik eqqussuisut tuniniaasullu siunnersuummi § 35-imi ilaapput.

Ataatsimiititaliap oqaatigaa siunnersuummi ”pisortat illuutaat” isumasiornera paasinerlunneqarsinnaasoq, aalajangersakkammilu inuttut kiffaanngissuseqarneq innarlerneqarsinnaammat sakkortusisamik piginnaatitaanissamik piumasaqaammut ilaasoq. Pisortani oqartussat eqqartuussivimmi aalajangiisoqarsimatinnagu isersinnaanerannut piginnaatitsinissamut sakkortusisamik piumasaqaateqarmat misissuisarnermi oqartussat pisortat illutaannut aamma isersinnaanerannut naammattumik piginnaatitsissuteqarnissaq qulakkeerniarlugu ”pisortat illuutaat” inatsisip oqaasertaani ilanngunneqarpoq. Pisortat illuutaat assersuutigalugu nassuiaaserneqarsinnaapput illut pisortani oqartussanit pigineqartut. Misissuisarnermi oqartussat sunnuteqartumik naammaginartumillu misissuisarnissaannut piginnaatitsinissaq qulakkeerniarlugu aalajangersagaq ilanngunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap tamanut tunngatillugu oqaaseqaateqarpoq inatsisissatut siunnersuut ingerlatsisut mikinerusut arlallit siunnersuummi pisussaaffiliisitsinernik paasinninnissamik ajornartorsuteqarsinnaanerannik inatsisissatut siunnersuut kinguneqartoq. Tamanna pillugu oqaatigineqassaaq oqartussat suliamik ingerlatsisut siunnersuummi § 34 malillugu ilitersuusiorsinnaanerannut piginnaatitsissut ilanngunneqartoq inuussutissalerinermilu suliffeqarfiit siunnersuummi § 34, imm. 2 malillugu akuerineqarnissaq siunertaralugu namminneq ilitersuusiorsinnaasut. Inuussutissalerinermi suliffeqarfiit ingerlatsinissaannut pisariaqanngitsumik aporfeqartitsinissaq aningaasartuuteqarnerulersitsinissarlunniit inatsisissatut siunnersuummi uani siunertarineqanngilaq.

Takusinnaavara siunnersuutip kinguneranik inuussutissalerinermi suliffeqarfinnut misissuisarnerup pitsanngorsarnissaanut aamma pilersaaruteqartoqarsimanersoq misissuisartullu ilinniarsimasut amerlinissaat siunertaralugu Naalakkersuisut qanoq eqqarsaateqarnerisut isumaliutigeqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuisoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunertaq tassaavoq misissuisarnermi oqartussat sunnuteqartumik misissuisarnissaasa tassungalu atatillugu misissuisarnermi pitsaassuttip qaffanneqarnissaata qulakkeerneqarnissaat. Oqartussat misissuisarnerannut piginnaatitaaffiit annertusinerisigut misissuisarnermi oqartussat inuussutissalerinermi suliffeqarfinnik inuussutissalerinermilu suliffeqarfinnik assigiinngiaartunik tamanik nalunaarsuisinnaapput, inuussutissalerinermilu suliffeqarfinni inuussutissat isumannaatsuuneranni annertunerusumik ajutoorfiusinnaasunik innuttaasunullu sunniissuteqartitsinissaasunik aalajangersimasumik ataasiakkaarlugillu nalilersuineq atorlugu nakkutilliinerit akuttussusissaannik naleqqussaasinnaallutik.

Siunnersuummi uani siunertaq tassaammat sinaakkutaasumik inatsisiliornissaq kingusinnerusukkullu nalunaarutit atorlugit immikkuualuttunik malittarisassiortoqarsinnaalluni misissuisartut amerlinissaannik siunnersuut pisariaqartitsiviussanngilaq.

Taamatut oqaaseqarlunga pitsaasumik kinguneqartussamik oqallinnissaq qilanaaraara siunnersuullu Inatsisartuni oqallisigisassanngortillugu.